Deun Iñaki Bizkaya'ren Zaindari

Agiŕe abak asteazkeneko euzkal-iŕatsayoan irakuŕitako lana.

¡Aguŕ! ¡Jaun-Goikuak gau on!

Iñaki Deunaren Jayegun auŕetik eŕiñiko iŕati-itzaldiaren osagaŕi dogu gauŕko mintzaldia.

"Deun Iñaki Gipuzkoa'ren Zaindari" zan orduko geya: gauŕkoa baŕiz Deun Iñaki Bizkaya'ren Zaindari".

Esango ditugunak, batez-be, bizkaitaŕetzaz izanik, bizkayeraz itz egingo dogu.

¡Aguŕ ba Bizkaya'ko iŕatentzuleoi, batez-be entzuten zagozen ondaŕutaŕ begi begikuoi!

卐 卐 卐

Noz eta zelan autu eban Bizkaya'ko Batzaŕ nagusiak Deun Iñaki Bizkaya'ren Zaindari?

Gei au ondo azalduteko aŕtu daigigun aria lenago esandakuetatik.

Bizkaya'ko itxas-eŕi Ondaŕun agiri dan Likona etxe nagosiko seme bat ezkondu zala Azkoiti'ko Balda Jauregi'ko alabeagaz; eta onela Bizkaya ta Gipuzkoa'k bat egin da emon eutsela Iñaki'ri bere ama. Au da aitaturiko iŕatitzaldian esaten genduena.

Ondaŕoa ta Azkoitia, Azkoitia ta Ondaŕoa ez dot esango beti alkaŕegaz asaŕaturik dabiltzala, baña bai alkaŕen leyan diardutela: Ondaŕutaŕak Ondaŕu'ko Likona ta Azkoitia'ko Balda'ren alabea, Iñaki Deunaren Ama zoriontsua, Ondaŕuko Likona etxian jayo zala diñoe: Azkoitiaŕak baŕiz Baldan Amaren etxian jayua dala.

Jakintsuak liburu aŕtean burua berotuta orain aŕte askatu eziñik itxi daben korapilotxu au begietan saŕtuta ibiltzeko astirik ez degunok ezin askatu geinkegu.

Gure ustetan Azkoitia ta Ondaŕu Iñaki Deunari maitasuna agertzen norgeigoka dabiltzan bitartean zeru goyetan bare gozoak egiten dagoz Iñaki Deuna ta bere guraso, senide ta lagunak. Zeruko Deunai be poz ematekoak bait dira eŕi bi oyen katolikotasun beroa ta Iñaki Deunagana maitasun bizia, ama baten maitasunaren antz antzeko maitasuna.

卐 卐 卐

Ba ekien bizkaitaŕak aundia zala Iñaki Loyolataŕak Bizkai aldekuei on egiteko izan eban gogua.

Bermeo eŕiak, bertoko seme Zornotza Jesulagunaren bitaŕtez, eskatu eutson Iñaki Deunari Eroma'n bizi zalarik Bermeo'rako Ikastetxe bat. Gustiz ondo aŕtu eban eskari au Iñaki Deunak esanaz: Kardinal eta aundiki, Eŕietako Nagosi (Principe) batzuei ukatu eutsena ezeutsiela ukatu gura bermeotaŕai: eta emon eban Ikastetxea egiteko Agiria bere eskuz izenpetuta. Agiri au Loyolan, Iñaki Deunaren jayotetxean eguan oraingo egunok arte.

Bialdu eban gañera Gipuzkoa eta Bizkaya'ko euzkal-eŕietan biaŕ egiteko Aita Josulagun eta laguntzale bizkoitak; eta beti agertu eban bere idazketan bizkaitaŕentzako maitasun gartsua.

Il zan, eta zerutik be jaŕaitu eban Jaun-Goikoagandik bere Eŕiarentzat ondasun ugariak jadizten. Gipuzkoataŕak ba ekien Gipuzkoa'ko semia zala ta asi ziran alegiñak egiten Loyola'ko semia gipuzkoaŕen zaindari egiteko.

¿Baña bizkaitaŕak?

Bizkaitaŕai gerotxuago arte, mila seiregun eta larogeigaŕen urte, aŕte ez yaken bururatu Iñaki Deuna, Ama'ren aldetik jatoŕiz bizkaitaŕa izanik, Bizkaya'ren Zaindari izan legikela.

Urte areitan Bilbao'n bizi zan A. Henao Josulaun Valladolid'ko seme ta Kantauriren edeslari ezagunak garbi azaldu eban Lekeitio'tik Ondaŕura eldutako Likona etxetik etoŕela Amaren aldetik Iñaki Deuna.

Urte aren azkenaldera Azilan Gernika'n baturik egoan Bizkaya osoa batzaŕ nagosia egiten. Zugatzpean asitako batzaŕa jaŕaitzen jun ziran Batzaŕkideak Zin Eleizara (Iglesia jaraoera).

Batzaŕ Nagosija emen egoala Bilbao'ko Josulaunen Nagosi Aita Landaidak eskatu eban batzaŕari zerbait esateko baimena. Itz egin eutson Batzaŕari arazo onetzaz Elgezabal'daŕ Andoni Bizkaya'ko Sindiko Nagosijak. Urten ziran batzaŕ Elizatik Mezeta eta Laŕea Batzaŕkide Jaunak eta oneik eruan eben batzaŕera Aita Laindaida. Emon eutsen oni Ebangelio aldean lenengo jarlekua; azaldu eban bere asmo ta eritxia: Iñaki Deuna jatoŕiz ondaŕutaŕa izanik bizkaitaŕa zala, ta bidezko izango zala Bizkaya'ren Zaindari aukeratzea.

Erantzun eutson Aita Landaidari Lara ta Egia'taŕ Jon Gonzalez'ek beste gustien izenez: Bizkai batzaŕak Jaun-Goikuari beaŕ jakon menpetasuna agertzeko, Iñaki Deunaren Aintzarako ta eŕiaren onerako izango zana erabagiko ebala.

Oek entzunda jagi zan Aita Landaida eta Mezeta eta Laŕea jaunak lagun egin da, urten zan Batzaŕetik.

Jaun oneik batzaŕera biurtulakoan len aitatu dogun Lara eta Egia jaunak itz egin eban arazo onenaz; azaldu ziran alde batetik eta bestetik adirazi beaŕakoak eta ona emen artu zan erabagia:

"Bizkaya'ko Batzaŕ Nagosijak Gernika'n batu ta, mia ta seirean ta larogeigaŕen urteko azilaren bostgaŕen egunian, batzaŕkide gustiak eretxi bardin bardiñekoak dirala, ao batez erabaki dau Loyola'ko Iñaki Deuna Bizkaya'ren zaindari autu, autoŕtuta aldaŕikatzea, oŕetarako beaŕ diranak auŕetik egiñaz. Eta Iñaki deunaren eguna garilaren azkenengua, jai egin dedila Bizkaya osuan', gañera Iñoskentzi Doipuru XI 'garen Iñoskentzi gandik 1682'garen urtetik iraizren zazpigaren eunez.

卐 卐 卐

Zaindaritza ospatuteko Jayak Bilbao'n guren gurenekuak: bai Eleiz-jayak baita zei jayak be.

Iruña'ko Gotzain Eleiza (katedral)'eko abeslariak etori ziran Bilbao'ra Mezea Abestuten laguntzera.

¡Anaitasun poskaria Napaiak eta Bizkaitaŕak Iñaki Deuna goraldutan azaldu ebena!

Len izendatu dogun Landaida Aita Josulauna izlari; Bizkaya'ko Agintariak Eleizkizunetan eta beste jayetan Eŕiaren Buru; Bizkaya'ri erakusten gure Eŕiaren izenez nin gora jaso dabena goraldu egin beaŕ dala.

卐 卐 卐

Begira oraïn beteun da geyago urteko Bizkaya'k erakusten deuskuna.

¿Eta orainguak? Egingo dau iñork ukatu orain, batez-be aurten Bizkaya osuak. Bilbao auŕetik dala, benetan eta biotz biotzez goraldu dabela bere Zaindari Iñaki Deuna

Zaindarijak beren Eŕija zaintzeko dira: baita maite izateko, ta Eŕiaren alde egiteko be; ta Iñaki Deun gure Aita biotzekuak ekaŕiko deutso Jaunagandik ainbesteko maitasuna agertzen deutson Bizkaya'ri zoriontsu egingo daben aunditasuna: Jaun-Goikuaren aintza ta Eŕiaren onerako gura dabena.

Amaitu dogu. Txaŕto esanak asketsi, ta uŕengorarte.

Aguŕ, Jaun-Goikuak gau on!

Uaŕa.—Pozez entzun genduban itzalditxo au iŕatirik eztaukoen askorentzat jaŕi dogu.—L.

Josukisto gure Jaun ona beŕetoŕiko balitz...

¡EDEGI DIRA!—Garila'ren 29'gn. auspo batzuen putzak zirala bide, Teotikotxu'ren agindupetxi ziran gure Batzoki'ko ate-moŕolak igarokoa astaŕtian edegi ziran. ¡Orduba zan! Ori dala-ta, gure gogo-biltzak berarizko alatasun atsegingarijak gozaro igituta aurkitzen dira. Baŕiro be, Jaun-Goikua eta Lagi-Zaŕa'ren aldez al-dogun lana igituko lekuba, antxe ixango dogulako. ¡Lekubaren gozoa! Elburu ain edeŕ eta onuratsubaganako maitasun gozoak batuta, ainbeste lagun alkartzen ixan garan eta (J. L.) alkaŕtuko garian toki zoragaŕija! Bertan al-doguntxua egiñaz benetako abeŕtzaliaren biaŕkunak betetuko al-doguz ba.

Ezer egiten asten bagara, arerijo geyago ixango dogula? Baliteke. Askoren bijotzak kilikil-txaŕak igituten dauzalako... Origatik baña, eztausku ardura, gure abeŕtzaletasuna oŕen eskubetan eztagolako; olakuak dirala-ta, bilduŕe bidetik eztaku ausiko... Gu, lengo bidietan ibiliko gara; guk Sabin andijari ta "Kirikiño" matiari jaraŕuko dautsegu beti be!...

JUAN-ETORIJAK.—Galdakano'ra juan zan Untzalu'tar Todor abeŕtzale ona.

—Astaŕtian egon zan emen Usaola'tar Kepa abeŕtzale zintzua Kepa abeŕkidia, eŕi ontako abeŕtzaliak ikeŕtuten etxerik-etxe ibili zan, eta gustijetan ondo aŕtuba ixan zan. ¡Bai meresi be!

POZEZ ETORI.— Igandian Zeanuri'ko jai-abeŕkoira juan ziranak, iluntijan, zer kontaurik askogaz biurtu ziran. Jai ederra ikusi ta berbaldi eder-ederak entzun ei-eben zan.

MAÑARIKO.

"El Caserío" (Zortzikua)

"Endaitz,,'en euzkeralbena

Sasibil ene basetxe,
seaska epel gozua,
neure nekien sendalarija
ta maitasun-ituŕuba...

Sasibil bazteŕ kutuna,
ene amesen ilobi,
¡zenbat jasan dau neure bijotzak
zu ixanik altzo eta kabi!

Neskatx batek goiztaŕ ipiz bixiz
argiztu eustan, bai, bixitza.
Ixaŕ bat zan, neuretzat gura neban:
iñoiz aspertzen eznindun ametsa.

Zorigaitza!... Ixaŕa itzali zan.
Ze atsegiña nik galduba!
Igesi jun zan nire gurarija.
Neure amesa bai zorua!
Galdu nebazan gastarua
ta zentzuna...

Etxat eldu bixijau poztzera
matagaŕi dan emakumerik,
ezneban loŕtu atsegiñik,
bijotza dot makalik.

Sasibil, ene basetxe,
neure neke-ziñaldari,
nire maitasunaren jakitun
egikixun auxe onetsi:

Sasibil, zure altzuan
babestuko da Ane Miren,
bera bai-da maitagaŕi-irudi
¡ez, baña, zendubana amesten...!

Deunen bixitza

Kipiren deuna eta Justiñe neskutza, ziñopak

Siria'ko Antiokia'n jayo zan Kipiren Sendi ospatsu batekoa zan, aberatsa ta aundizkia jatoŕiz. Ikasketa aŕigaŕi batera jaŕi eben gastetandik gurasoak. Izugaŕizko deabrukeriak ikasi zituan; zoratzale ikasia urten zan; izaŕ-jakintzetan gaitua. Ezkutu-jakintza oneitarako gaitasun berezia erakutsi eban gasteak. Orduko zoratzalien aŕtean ikasiena ta trebiena bai zan. Jakintza onek ditun zokondo ta ezkutu gustiak argiztatu nairik, Atenas-urira joan zan; emendik Argos'era gero eta, azkenik, Pirigi'ra. Txeŕenakin baŕuko artuemon aŕigaŕia eukan ordurako Kipiren'ek.

Etzan, baña, ase ikasiagaz. Ikito'ra be joan zan; geroago, baŕiz, India'ra abiatu zan; luzaroan tinkatu zan luŕalde onetan. Lizunkerietan uzarka ibili zan; zikinkeri bildurgaŕiak egin zituan; ezkutu lotsagaŕiak ikasi; erailketa izugaŕiak egin; gizon, emakume ta umekondo zituan zoragai. Deabrukerietan nagusiera deitzen eutsoen bere kideak. Ain ikasia zan gai aretan.

Bere egite aŕigaŕien bidez ez eban iñun ezertarako esirik oztopatzen. Bilduŕak eraginda, danak makurtzen eben burua zoragile onen auŕean. Bai, oŕatio, nunbai idoro eban eragozpena. Ezin izan eben ezer lortu kistaŕekaz. Zutik irauten eben areik zoratzale onen auŕean be. Au zala-ta, oso asaŕe ebilan gizona. Bestela ezer ezinda, kistaŕen oiturak iŕikatzen eta ixekatzen asi zan. Onelangoa izan zan Kipiren'en tankera ogetamaŕ urte bete zituan arte. Goragoko gauzetarako autua eukan, oŕatio, Jaungoikuak deun au. Saul'en antzera Jaungoikuak biotza igitu eutson eta goragoko zeregiñetara jaŕi eban aren gogoa.

Anderetxo bat bizi zan garai aretan Antiokia'n. Justiñe izenduna. Sinesbakoak zitun gurasoak eta sinesbakoen oituretara jaŕi eben areik gastetxoa txikitandik. Au, baña, adimen argikoa zan eta, Prayly'ren itzaldiak entzun zituan batean, kistaŕ egin zan eta Kisto'ren jaraitzale sutsu biurtu.

Orduezkero garbitasunari ta otoyari emon eutson anderetxoak bere burua. Josukisto'ren emazte garbia izan zan aŕezkero. Emakume edeŕa zan soñez anderetxca. Ez egoan Siria osoan emakume edeŕagorik. Alabere, aren alegiñik biziena zan bere edeŕtasun ori ezkutatzea. Ordun, baña, Agaldi izendun gaste bat Justiñe anderetxoatzaz biziki maitemindu zan. Maitekeri loya zan, oŕatio, gastearena. Aragikeri lotsagaŕia. Alpeŕikakoak izan ziran Agaldi'k Justiñe garbiari egin eutsozan maite-erasoak.

Bere eskuz ezer ezin Agaldi'k-eta, Kipiren zoratzalearengana jo eban Justiñe zelanbait zorarazteko. Kipiren bera be, baña, Justiñe'tzazko maitetasunak eraginda ebilan. Alan, ba, Agaldi'ri esan eutson alegiñak egingo zituala anderetxoaren biotza biguntzeko. Aoak au iñoan; biotzak, baña, beraganako kezkak erabilazan.

Eskuartean idoro al-izan zituan izugaŕikeri gustiak egin zituan Kipiren'ek Justiñe galtzeko galtzeko ta biotz-biguntzeko. Txeŕena artu eban, azkenik, bitaŕteko. Atseginez, bilduŕez eta zoraldiz eraso eutson txeŕenak anderetxoari. Justiñe'k, oŕatio, galtzorian egoala, Miren Keskutsaren laguntza artu eban aoan. Bereala aldendu zan galtzoria. Eta ezin izan eben ezer lortu.

Bein, ba, aragikeri zoŕotzak eraginda ta asaŕeak jota, Kipiren'ek diñotso Txeŕenari: "Ain ezereza al-da zure indaŕa? Nun dago zure erasoaldiai eusteko gaste onek artzen daun indaŕa"? Txeŕenak erantzun eutson kurutzearen indaŕa zala gastetxoaren euslea. Ezin egikeala ezer indaŕ onetzaz. "Beraz—diñotso Kipiren'ek—, ezer utsa izan naz orainaŕte. Orain bertan aldenduko dodaz neugandik oraindaño ain... naben erokeriak. Zu baño altsuago dan Jaun oŕen otsein izango naz auŕerantzean".

Ba-eban Kipiren'ek gastetango adizkide kistaŕ bat. Arengana jo eban. Eusebi izenduna zan kistaŕ sutsu au. Izan eban Kipiren'ek bere adizkide onen beaŕa kistaŕtasunean zutik irauteko. Txeŕenak amoruz eraso eutson kistaŕ baŕiari. Eusebi'k erakutsi eutson galtzorian arkitzen zan guztietan, Jaungoikoari ta gurutzari laguntza eskatzen.

Biurtze aŕigaŕiaren jakiñaren gañean izan zaneko, zabalkiro onetsi eban Jaungoikua Justiñe'k. Pozaren pozaz erabagi zetzak artu zituan. Burutik zerion ule-mataza edeŕa ebagi ta Jaungoikuari opaldu eutson; bere bitxiak saldu zituan; txiroen artean zabaldu zituan bere ondasunak.

Auŕerakuntza aundiak egin zituan bereala Kipiren'ek ondasun-bidean. Bere oben izugaŕien ordaintzat, saŕitan eleiz - atean egon oi zan burua autsez beterik. Eleiz-garbitzen be jarduten zan.

Itz-etoŕi aundiko gizona zan Kipiren-eta, sinesbakoak kistaŕtasunera irabazten be aintzaz eta onuras inguratu eban bere lana. Biotzak oparoago igitzeko maiz autoŕtzen zituan agirian bere aintziñako ogen izugaŕiak.

Egian lan onurakoŕaren bidez, asko baŕeatu zan Kipiren'en izena. Nikomedia'n egoan ordun Dukeltsen kaisaŕa ta kistaŕ bariaŕen egite entzutetsuak araño eldu ziranean, Kipiren atxilotzeko agindu eban arek.

Garai aretan atxilotu eben Justiñe be Damasko'n. Biak aurkeztu zituan kaisaŕ ankeŕaren auŕera. Lenengoz agindu eban zartailuz zartatzeko ta zatitzeko Justiñe'ren soña. Biaŕtean, lokaŕiz lotu ta sapaitik zitzilika exegi eben Kipiren ta burdin-aga zoŕotzez soña zulatu ta uŕatu eutsoen. Alabere, zintzo iraun eben kistaŕ sutsu biak oñaze erdiragaŕien mendean. Orio irakiñetan saŕtu zituen, uŕengoz. Eta, azkenik burua moztu eutsen biai Gallo-Ibaya'ren ondoan.

Bulartsu ta kementsu irabazi eben deun aundi oneik biak eriotzaren bitaŕtez ziñopaen buruntza ta Jaungoikuaren atsedena.

A.'TAŔ

GAZTEIZ

Agarel

IKASTETXIETAN

Gauŕko idazkun au ikasleen eta irakaslarijen gauzatzo batzubetzat ixango da. Ikasliok asko ikusita gagoz, egunokin batez, be. Azteŕketa-egunak dira. Ikastetxe nagusijetako ikasliak badagoz azteŕtutuketa-edo. Batzuk azteŕtuteko egunetan, beste batzuk nekatzera irakaslarijen nairako, beste batzuk igaroteko gurasoaundiko urtin. Bai-dagoz gurasuak euren semiakin oelbil ederketa sartuta urijetan dabiltzaz. ¡Zetarako baña guraso oŕek semien azteŕketetan? Guketz ori txarto, ta dago, semiak dira azteŕtu biar dinanak eta ez gurasuak.

Beste guraso-talde bat dago oraindiño: euren semiakin datoŕtzanak irakasliekin itz-egin eta senia auŕera aterateko. An dabiltz esta lari bateik eta bestera irakaslian mindik itz-egingo. Azkenez baztelen baten idoro dabe irakaslia ta an ukesko sakuleko "reverentzija" ta aztakerijakin. Irakasliaren bayetza entzun orduko bestela jasanka sekulako goraldijak eta "bai, bai" erantzuten. ¡Au bai benetan labankerija!

An ikusiko dozu gero gure ikasletxuba irakasliaren itaune bateri, be, erantzun ezinik, eskuba buruna saŕi, be, saŕi darula, aldemenera begira, ija ija negaŕez, malkoz, aŕpegija gori...

Irakasliak iñok ez entzuteko eran itanduten dautso; bere erantzunak, be, baŕdiñak dira, iñok ez entzuteko erakuak: bai, ba, ezertxo, be, eztau erantzuten-eta...

Azkenez belaŕira itz-batzuk eta: "Vaya usted con Dios". Eta ikasle oŕi auŕera juaten aŕtez-aŕtez itxiko dautse.

¡Oŕetarako eztago eskubiderik! Onetarikuak bein bakaŕik jazoko ba'lira... baña ez, saŕi-saŕitan jazo oi-dira: eguneko ogija da ori.

卐 卐 卐

Bai - dagoz aldakuntzak irakaslietan: ¿nor-ete da orain azteŕtuten dagona? Urlija, Berendija: —A, oŕetzaz txaŕtela dot emen: ondo begiratuba da.

Beste bat auŕkeztuko yako: ¿zer nor-ete? Ni urlija: onetzaz eztot ezertxo, be; asaŕe ba-nago "suspenso" y "Vaya usted con Dios". Ori ondo erantzunda. Txaŕto erantzun ba'dau: "¿Para qué se presenta usted a exámenes?" ta kideko lora edeŕak entzungo dauz.

Beste azteŕketa baten zagola deŕu ba 'dautzube ta esaten ba'dautsazu azteŕtuteko, beste ikastolan egon zarala-ta auxe erantzungo dautzube gitxi gora-bera:

—"Esto es como una barbería: el que sale o no estú presente pierde su turno."

Ori da irakasletxo batek emoteko erantzuna: guk ori entzun dogu. Tabaŕ jaunagandik, astotxo oŕegandik obarik ezin leikegu entzun-eta.

Tabar jauna aipatu dogu: ikastolan lo puŕustaka egiŕen daun irakaslia ondo dago jaŕita egoteko akeŕa-etxe baten, baña ez azteŕketan mai baten epaikari ixateko.

¿Ez ete-da egija?

Uŕengoko baten luzetxubago, ta obeto.

Ortik eta emendik

PASAI'KO KAYAREN GORA - BERAK.—Pasai'ko kayako ordaindu biaŕak Bilbao'kuakin berdintzeko agindu dute Madrid'tik, eta agindu oŕek zer-esana ugari sortu du.

Ba-dira diyotenak gora-bera orik dirala -ta bizkaitaŕak eta gipuzkoaŕak mokotuko dirala, ta ba-dira diyotenak agindu ori argitaltzean etzula, argitaldu dunak, Bizkaya ta Gipuzkua artean asaŕia sortzea beste asmorik.

Arazo onetzaz garatz idazten du Donostia'ko "El Día,,'k. Esaten du agindu ori, irudaz ta asmo zitalak baltzaturik argitaldu zuala Prieto'k Japantiŕnaŕen ume gutxi gelditzen zitzayola ikusi zunian..

Ezer gutxi gera gu onetzaz iritzia emateko, baña euzkotaŕak an gaude mate gaun gaten bati buruban jaŕi ayeolako bizkataŕak eta gipuzkoaŕak mokotu-ta ikustekin min andija artuko genduke.

EUZKO-JAYAK.—Udea amaitu da, baña euzko-jayak orandik ez. Gaur ospatuko da Lezo'n EuzkoBatzoki, Emakume Abertzale-Batza ta Gastetxoen askundiaren lenengo urteuŕena.

Jai edeŕak autolatu dituzte lezuaŕak eta eran aŕtian itzeikizun andija. Aŕatsaldeko iru terdijetan itz egingo dute Goenaga'taŕ Pie andereñuak eta Artetxe'taŕ Joseba jaunak.

Ozte asko bilduko da gauŕko eguna ospatzeko.

卐 卐 卐

Donostiaŕak ere lanpetubak dabiltz Euzko-Astia antolatzen. Izango dira aizkolari -neurketak, auspo-soñujole batzaldija, palankalarijak, ezpatadantzarijak eta euzko -jolas gustijak.

Euzko-Aste onetan asko izango dira Donostia ikeŕtuko dutenak, baña oztetza geyen bilduko duna aizkolari-neuŕketa izango da.

Ez, bakaŕik ingurubetakuak, donostlaŕak rak ere onezkero asperturik egongo dira izan dan añe zezenketa ta abaŕekin da pozik ikusiko dituzte jai abek. Gu ortan gaude beintzat.

IRU GALDERA.—Iru galdera egiten ziyon "El Día,,'k Lerroux jaunari. Bata euzko-arauditzaz, bestia Idiakez'tzaz ta bestia Aldunditzaz. Irurai erantzun diye Jaurbatzaren Buru egiten dunak, baña eztitu erantzun zoŕotzak eman makalak baizik. Iru erantzunetan atia zabalik utzi du ta ondo ba-datorkijo ate oritatik lasai irengo du, gure eskakizunak alde bat utziaz.

¡Lengo lepotik buruba orain ere!

BERIBIL LAISTERKETA.—Ezta edo -zein egunetan ikusten dana, beribil laisteŕketa. Aurten Donostia inguruban ikusi diteke ta ez nola naikua.

Beribilari ospetsuenak or izango dira ta arin baña ariñago ibiliko dira eran bizitza batere maŕe ezpalute bezela.

Notintza ugari asko estutu gabe egongo da begira ta askok esan ere bai ariñago ibili biaŕ lutekela. Beribil oyetan erak oira bat edo bi eman biaŕ ba-lute, bati baña geyagori iliak zuti jaŕiko litzayoke.

Izpaŕingiyetan irakuŕten degu denok datozela itxu-itxuben irabaztera ta garalea bat izan biaŕ noski. Beraz Lasaŕte aldean diranak buŕuka gogoŕa ikusi biaŕean dira.

U. G. T.'KUAK EZTIRA POZIK.—Erak agintaritzan egon diran bitaŕten eztute aitzakirik izan. Naikua izan da baña, erak eratxi ta bestetzuk agintaritzan jartzia asaŕe agertzeko ta matxinada gogoŕak saŕtuko dituztela zematuz.

Uste izan dute gauza gustijen jaun da jabe dirala ta eran esanera gustiok makuŕtu biaŕ degula. ¡Ametsetan dar gizajok!

Orain aŕte askotxo jasan degu ta auŕera ere jasan biaŕko degu bestien mende garen bitaŕtian, baña iñoren esanera ezkera makuŕtu orain aŕte, ta auŕera ere ezkera makuŕtuko.

Alegindu dira ujetero oyek al izan duten bitaŕtean abeŕtzaliak zigortzen da ala ere erak makaldu ta gu sendotu egin gera.

Maltzurkerija ta abaŕ Euzko-Langileak toki askotan menden euki dituzte ta orain ori ezin egingo duten bilduŕak amoŕuz beterik dauzka.

Eztira pozik ujeturuok erak nai dutena ezin egin dutelako ta ija iñoŕ bilduŕtzen duten edo, ozka egiteko ausardirik eztun txakuŕak lez, zaunkaka dabiltz.

AŔI GOTZON.

"GORBEA"

Goikuria Aba karmeldaŕari biotzez.

Goizean-goizikoŕik jagiŕa
elḋunaz zure oñeta
urtero legez ikeŕaldi bat
"Gorbea" zuri egiŕa.

Aspaldin nengon oŕetan baña
ezin izan naz etoŕi,
negua zan-da bidiak txaŕak
azketsi Gorbea mendi.

Mendi andi ta edeŕak diŕu
Euzkadi'k egiz-ziñetan,
baña zu lenen Gorbea-mendi
nire biotz-begietan.

Naiz izan uda, naiz negu baltza
argi ta edeŕ zu beti,
edeŕak dira zure txokoak
gustia zara ikusgaŕi.

Eguzkiaren dizdiz alayak
lasteŕ dautzue mun-eŕen
Udabaŕian lora bikañak
goiz zaŕue aguŕtuten.

Zure tontoŕa liziro dagez
luŕalde uŕutietatik
ikuskin onak oartzen dira
zure galuŕ-goyetatik.

Aitoŕen didaŕ zoli bat bezin
biotz-esnale zara zu,
emai ta sendo goi-goyan zagoz
beti edeŕ ta bardintsu.

Ainbat aldi on pozgaŕi igaro
zure goyetan nik dodaz,
goi-alde luze, edeŕ oŕetan
amaikatxu jai ein dodaz;
ta zenbat bidaŕ baŕa aurkiŕu be
neke-aldi'n zoruna,
aldameneko iŕuŕi ondoan
atseden gozo, eztia.

Gorbea-mendi txoko maŕia
mendi-goxale laguna
bai dala ziñez eztu-gozoa
zure goyetan bizitza.

GOIRIA.

Txontino-Colombia.

Capítulo de sucesos

Donativo. - Detención.-Atraco.- Robo. - Caida desgraciada

DONATIVO

En el Santo Hospital Civil de Basurto se recibió un donativo del Ayuntamiento de Lekeitio, importante la cantidad de mil pesetas, como limosna para las atenciones de dicho benéfico establecimiento.

DETENCION

En su domicilio de Barakaldo la Guardia municipal de Bilbao procedió a la detención de José González González, de [illegible] años, empleado en las oficinas de los Blas de Otero, acusado de intentar estafar a dichas oficinas una importante cantidad.

ATRACO

A las doce de la noche, José Luis Zarate Oyarzabal presentó una denuncia, exponiendo que en la calle de la Concepción había sido atracado por cinco individuos que, después de agredirle, le robaron la cadena del reloj y la boina.

La Policía practica diligencias.

ROBO

En la armería que don Joaquín Franco Abadie posee en la calle de la Autonomía, número 1, penetraron la pasada noche ladrones, seguramente por la parte zaguera de la casa, llevándose una escopeta del veintiocho, tres revólveres y tres cajas de hojas de afeitar, ignorándose quién sea el autor del robo.

CAIDA DESGRACIADA

En la Casa de Socorro del Centro fué curada la niña de cinco años Irene Tudela Ortiz de erosiones en la región frontal y conmoción cerebral y herida en el parpado del ojo izquierdo, de pronóstico reservado.

Después de asistido de primera intención, pasó al Santo Hospital Civil, en el coche camilla propiedad del Ayuntamiento, donde ingresó.

ERRIJETATIK

SORALUZE

España'ko eŕkalaren lendakari dan Alcala Zamora jauna igaro zitzaigun eŕitik ziaŕ ostiralian.

Nunbait asti aundirik ez edo beintzat gerakunarik egiteko juan zan.

Lendakaria igarota pixkabat geruago langiliei oŕi batzuk zabaltzen nabaitu genduzen ume koskoŕ batzuk. Jabetu giñan batekin eta emetik auŕera saŕi entzungo dan kantaz zetoŕen paper ori. Sozialistena izan noski. Auŕera entzun beaŕko ditugu ¡camaradas, trabajadores conscientes! eta oŕelako oyuak. Euren agintzako aulkia oztu baño len txakuŕanak esateko zoŕotzak ditugu ba. "Los tiempos cambean", kamaradas".

卐 卐 卐

Osteguneko Udal batzaŕak ere etzeukan baŕitxu usain aundirik. Oso labuŕa.

卐 卐 卐

Gaste batzuk idazki baten bidez egiten dabe eskaria zabal baŕia (plaza nueva) galipotaz estali daila, ba, oindagon eran dantzarako bate egoki ez dala-ta.

Armalak eta ituŕi ingurua be zerbait atondu beaŕian dalako langintzako batzoŕdea gelditu zan arazoaz jabetuta.

Ikusi genduan ziñegotzi abeŕtzalien iŕitziz iñolaz ere eztala zabal oŕetan galipota ezertarako zabaldu beaŕ. Konpondu beaŕ bada bide txukunagorenbat izango da. ¿Zabal baŕia dantzarako ez dala egokia? Aurki zabal zaŕa apaintzen danian naikua leku izango da bertan dantzarako. Tira, tira... ainbeste gauza ez gogoratzia eskale oyei...

卐 卐 卐

Geure Batzokian edo Abenda-Etxea'n saŕtu ta bereala eskeŕ aldetik zer dagon bai aldakizu, abeŕtzale? Iñoŕk ere ez dakigula esan liteke, beintzat ikusten degunik ezingo da aitortu. Zer dagon...? zea, kutxato bat "Jel zabalkunde alde" diñoana. ¡A, bai! Zertarako ipiñita dagon guziok dakigu, eta ala ez balitz ere, emen gara buaŕuan sartuerazi nayan. Kutxa ori da, larunbat guztietan, Batzokira datoŕenak beste egun baten, da esatia, astean bein. A ze izatekoa eztala?; ba ori egingo bagendu gauza aundia egiña legoke. Ez ta ba gauŕ egiten. Asi bai ondo, baña aldi labuŕerako. Uŕengo baten esango degu berotasunak zenbat "gradu" igo daben.

DRISDRAS.

MAÑARIA

GOŔOTUAREN GOŔOTUA.—Eŕi ontan aspaldijon jazo diran gaiztokerijak dirala-ta, aldeŕdi bateko notin batzuk abeŕtzaliontzat dabien goŕoto bixija argiro ikusi dogu. ¡Ori amoŕua! Ori gastokerija! Kistaŕ-bijotzetan oŕenbeste eden egon leikeanik ¿nok uste? ¡Jaun-Goiko laztana...!

Oraingo gaiztokerija egin baño lenago be, bateko au ta besteko ori egiñaz, amaikatxu zantarkeri egin ixan dauskube! Gustijak banan-banan zenbatu ta edestu biaŕ ba'genduz... ¡zelako zeregiña!

Ta egiñak egin eta jazoak jazota be, gora begiratuten ixan dogulako, izpaŕingijetan argiŕaldu barik gauzarik asko geratzen ixan da... Ta... biaŕ ba, abeŕtzalion arerijuak, geure eroapena ta ixiltasuna dirala bide, euren asmu okeŕari edeŕ eretxiŕa, gaiztokeri iguingaŕi oŕetaragiño elduko ziran...

Min daunak didaŕ egiŕia zilegi da; baŕa norbere burua besteren atzamaŕ deungetatik aldeztutia be. Beraz, onik auŕera, ezer egiŕen dauskubenian, izpaŕingiŕik ardura barik ots egingo dogu; zaratia atarako dogu. Ezkara bilduŕtuko. Len be naiko jasan dogulako.

Gero, "batasuna" ta olako berbak erabiliko doguz... Batasun ori egiŕen, nundik eta zelan asiko gara? Diñamiŕiaren biŕaŕtez...?

Euzko-Erri-Jakintza

BIZKAI'KO EŔI BATZUEN ITXAS -GORA

Eŕijak	Neuŕkijak
Ubidea	581
Otxandiano	559
Nabarniz	358
Orduña	291
Aŕieta	266
Ereño	239
Geŕikaiz	214
Eloŕio	200
Zaldua	195
Zeanuri	192
Mañaria	191
Mendexa	173
Ermua	169
Areatza	158
Morga	149
Barinaga	130
Fruniz	129
Durango	119
Zala	118
Izpasteŕ	105
Etxebaŕia (Dn. And.)	96
Meñaka	95
Aŕankudiaga	92
Yuŕe	87
Murelaga	83
Zeŕnotza	79
Markina	73
Aŕigoŕiaga	63
Lemona	62
Galdakano	56
Gorliz	33
Muxika	29

JAINKE.

Igoz - mendi, ez; Urregarai, bai

Atzo EUZKADI'n argiŕaldu zan nire idaz-lantxoan, Aulestia'n dagon—eta bere tontoŕean iragiŕa Eupeme deunaren txaunoa—mendijari Igotz-mendi ixena emoten geuntsan.

Okeŕ, ostera. Atzo bertan olan esan euskun aulestiaŕ batek. Tontoŕetik uŕien dagon basetxiari Igotz ba-deritxa be, mendija Uŕegarai dala.

Gauŕko "Ekin,,'en, Aulestia'ko idazkijan be alantxe diño: Uŕegarai mendija.

Oŕa ba, okeŕa zuzenduta.

Oaŕtxu au ez begije aztu gure lutelestilarijak eta mendigoxaliak.

ENDAITZ.

Lekeitio'tik.

En el Santo Hospital

Sesión clínica

El próximo jueves, a las once de la mañana, tendrá lugar en la sala de Medicina, tercera sección, una sesión clínica con el siguiente programa:

Doctor Apalategi.—"Enfermedad de Basedow".

Doctor Arrizabalaga.—"Pericarditis exudativa reumática".

Ambos con presentación de enfermos.

TXIKORO (ACHICORIA) BAKE

EUZKELDUN TXAPEL OLA
Boinas Elósegui
TOLOSA

INGI BILDEGIA
Papelería del Oria
MORAIZ'TAR JOSEBA MIRENA
Teléfono, 154 TOLOSA

Transportes de muebles
y toda clase de mercancías dentro y fuera de Bilbao, a precios económicos
ISIDRO DE OLARAN
Aguirre, 30, 2.° T. 12.821, Bilbao

EN ALGORTA
En lo más céntrico del pueblo, se traspasa un acreditado restaurant, con locales en inmejorables condiciones para bar-café-restaurant. Informes: Nicolasa Larrauri. Teléfono, 07.035.